

УДК: 336.61:338

JEL: B 41, E 69, O 31

DOI : rarrpsu2022.27.017

Ірина КРУП'ЯК

кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія,
Західноукраїнський національний університет,
E-mail: i.krupyak@wunu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0001-5618-4863

Лідія КРУП'ЯК

кандидат економічних наук,
доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу
Західноукраїнський національний університет,
E-mail: lidusya_@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-2013-6461

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ДЕРЖАВИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

АНОТАЦІЯ

Вступ. Висвітлено питання фінансового забезпечення управління інноваційним розвитком держави у сучасних умовах. Проведено аналіз джерел фінансування інноваційної діяльності із зазначенням негативних тенденцій у структурі та умовах фінансового забезпечення управління інноваційним розвитком. Розроблено рекомендації щодо удосконалення інноваційної діяльності з врахуванням неперервності відтворювальних процесів, що реалізуються за наявності достатнього обсягу фінансових ресурсів шляхом виокремлення механізму фінансування, планування, бюджетування та балансування грошових потоків.

Мета. Метою статті є аналіз стану, особливостей фінансового забезпечення інноваційного розвитку держави та оцінювання його наслідків в умовах сучасних економічних трансформацій для виокремлення оптимальних напрямів управління інноваційними процесами.

Методи дослідження. У процесі підготовки статті використані методи узагальнення, системного та структурно-логічного аналізу.

Результати. Обґрунтовано, що у сучасних умовах імперативність інноваційного розвитку визначається новизною, складністю, інтенсивністю та небезпечністю глобальних трансформацій, що підтверджує доцільність використання управлінського інструментарію та його адаптацію до конкретної ситуації. Доведено, що головну роль в інноваційному розвитку держави відіграють фінансові ресурси, за допомогою яких забезпечуються всі етапи інноваційного процесу та координуються різні ланки інноваційної діяльності. Проаналізовано стан фінансового забезпечення управління інноваційним розвитком, оскільки економічний ефект такого розвитку визначається здатністю акумулювати достатній обсяг фінансових ресурсів для реалізації інноваційних задумів та впливає на швидкість виведення інновацій на ринок, а отже, на їхній комерційний успіх. Акцентовано на тому, що негативно на зменшення результативності інноваційної діяльності вплинуло зменшення витрат на дослідження і розробки. Як наслідок, маємо зменшення привабливості дослідницької системи для молодих науковців, низьку концентрацію дослідників, недостатній рівень розвитку інноваційної інфраструктури, обмеженість інструментів інституційної та фінансової підтримки інноваторів, недостатній захист прав інтелектуальної власності тощо. Запропоновано забезпечити ефективне фінансування інноваційної діяльності суб'єктів господарювання на основі звільнення певної частини фінансових ресурсів шляхом запровадження на державному рівні особливих режимів обліково-амортизаційної та податкової політики, а також залучення зовнішніх інвесторів для фінансування інноваційних проєктів, участі у міжнародних проєктах, в рамках яких здійснюватиметься підтримка інноваційних розробок підприємств. Розроблено рекомендації щодо

активізації інноваційної діяльності за: використання різних форм державної фінансової підтримки; стимулювання інвестування інноваційної сфери; збільшення фінансування пріоритетних напрямів науки й інновацій; збалансування обсягів витрат на фундаментальні, прикладні дослідження і розробки; налагодження взаємодії державного і підприємницького секторів щодо комерціалізації інновацій; розширення міждержавної співпраці.

Ключові слова: фінансове забезпечення, інноваційна діяльність, інноваційні витрати, джерела фінансування, інноваційний розвиток, інноваційні процеси, фінансова підтримка, інвестиційні ресурси.

Рис.: 2, табл.: 2, бібл.: 11.

Iryna KRUPIAK, Lidia KRUPIAK

FINANCIAL ASPECTS OF INNOVATIVE STATE DEVELOPMENT MANAGEMENT IN MODERN CONDITIONS

ABSTRACT

Introduction. *The issue of financial support for the management of innovative development of the state in modern conditions is highlighted. The analysis of the sources of financing of innovative activity was carried out, indicating negative trends in the structure and conditions of financial support for the management of innovative development. Recommendations have been developed for the improvement of innovative activity, taking into account the continuity of reproductive processes, which are implemented in the presence of a sufficient amount of financial resources by distinguishing the mechanism of financing, planning, budgeting and balancing of cash flows.*

Goal. *The purpose of the article is to analyze the state, features of the financial support of innovative development of the state and assess its consequences in the conditions of modern economic transformations in order to identify the optimal directions of management of innovative processes.*

Research methods. *The methods of generalization, systemic and structural-logical analysis were used in the process of preparing the article.*

The results. *It is substantiated that in modern conditions, the imperative of innovative development is determined by the novelty, complexity, intensity and danger of global transformations, which determines the expediency of using management tools and their adaptation to a specific situation. It has been proved that the key role in the innovative development of the state is played by financial resources, due to which all stages of the innovation process are provided and various links of innovative activity are coordinated. The state of financial support for the management of innovative development is analyzed, since the economic effect of such development is determined by the ability to accumulate a sufficient amount of financial resources for the implementation of innovative ideas and affects the speed of bringing innovations to the market, and therefore, their commercial success. Attention is focused on the fact that the reduction of research and development costs, as a result, the reduction of the attractiveness of the research system for young scientists, the low concentration of researchers, the insufficient level of development of the innovation infrastructure, the limitation of the tools of institutional and financial support for innovators caused a negative impact on the reduction of the effectiveness of innovation activity. insufficient protection of intellectual property rights. It is proposed to ensure effective financing of innovative activities of economic entities by releasing a certain part of financial resources as a result of the introduction at the state level of special accounting and depreciation and tax policy regimes, as well as by attracting external investors to finance innovative projects, participation in international projects, within the framework of which innovative developments of enterprises will be supported. Recommendations have been developed for the activation of innovative activities through the use of various forms of state financial support; stimulation of investment in the innovative sphere; increase in funding of priority areas of science and innovation; balancing the volumes of expenses for fundamental, applied research and development; establishment of cooperation between the state and business sectors regarding the commercialization of innovations; expansion of interstate cooperation.*

Key words: *financial support, innovative activity, innovative costs, sources of financing, innovative development, innovative processes, financial support, investment resources.*

Fig.: 2, tabl.: 2, bibl.: 11.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. В умовах сучасних економічних перетворень важливим чинником підвищення конкурентоспроможності держави є її інноваційний розвиток. Ефективність інновацій окреслює рівень інтегрованості держави в глобалізаційні процеси, динаміку та прогресивність розвитку національної економіки. При цьому імперативність інноваційного розвитку визначається новизною, складністю, інтенсивністю та небезпечністю глобальних трансформацій. Це визначає доцільність використання управлінського інструментарію та його адаптацію до конкретної ситуації. Водночас головну роль в інноваційному розвитку держави відіграють фінансові ресурси, на основі яких забезпечуються всі етапи інноваційного процесу та координуються різні ланки інноваційної діяльності. Недостатня сформованість інноваційної інфраструктури, зменшення фінансових можливостей підтримки інноваційної сфери зі сторони держави та інноваційного попиту підприємств актуалізують питання фінансового забезпечення інноваційного розвитку. Збалансований інноваційний розвиток потребує чіткого ідентифікування об'єкта фінансування, виокремлення релевантних форм та інструментів фінансового забезпечення. Окреслена множина питань, пов'язаних із фінансуванням інноваційного розвитку держави, визначає необхідність ґрунтовних теоретичних досліджень і практичних заходів у напрямку обґрунтування можливостей фінансового забезпечення інноваційного розвитку держави та впровадження нових механізмів управління ним.

Аналіз останніх досліджень. Питання управління інноваційним розвитком держави у своїх працях досліджували такі науковці: І. Ажаман, О. Диба, А. Ковпака, І. Круп'як, Л. Круп'як, І. Левицька, Т. Писаренко, І. Підоричева, Д. Сливка та ін. Незважаючи на наявність багатьох публікацій із проблематики інноваційного розвитку, подальшого дослідження потребують стан і наслідки фінансового забезпечення інноваційного розвитку держави, а також можливості імплементації інструментарію фінансування з урахуванням специфіки сучасних економічних умов.

Мета. Мета статті – проаналізувати стан, особливості фінансового забезпечення інноваційного розвитку держави та здійснити оцінювання його наслідків в умовах сучасних економічних трансформацій для виокремлення оптимальних напрямів управління інноваційними процесами.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економічні трансформації, спричинені війною в Україні, призвели до кризового стану інноваційної діяльності держави, що не відповідає потребам інноваційного розвитку промислово-розвинутих країн. Постійне зменшення обсягів фінансування науково-технічної діяльності та недієва державна науково-технічна політика унеможливають перехід до інноваційної моделі розвитку. Реформування науково-технічного комплексу у сучасних умовах здійснюється без урахування визначальних чинників функціонування та розвитку науково-технічного потенціалу: активної державної підтримки і формування попиту на наукові досягнення з боку реального сектору економіки. При цьому фрагментарною, суперечливою та недосконалою є нормативно-правова база регулювання інноваційної діяльності в Україні. Незадовільним є також виконання ухвалених законів в інноваційній сфері. З огляду на це структура і принципи управління інноваційним розвитком держави потребують докорінних змін, спрямованих на вирішення його основних проблем. Інновації мають бути визначальним чинником розвитку всіх галузей економіки країни, забезпечити ефективне функціонування суб'єктів господарювання, інтенсивне нарощення обсягів виробництва та зниження витрат. «Економічний ефект інноваційного розвитку держави визначається його фінансовим забезпеченням, оскільки здатність акумулювати достатній обсяг фінансових ресурсів для реалізації інноваційних задумів впливає на швидкість виведення інновації на ринок, а отже, на її комерційний успіх» [2].

Важливим узагальнюючим показником, що дозволяє визначити інноваційні можливості держави, є Глобальний індекс інновацій. Цей показник дає змогу оцінити інновації на основі таких критеріїв: людський капітал, установи і дослідження, кредити, інвестиції, інфраструктура, зв'язки; створення, поглинання та поширення знань; творчі результати. Підсумки аналізу складових Глобального індексу інновацій у 2017–2021 рр. вказують на різні тенденції (табл. 1).

У 2018 р. за показником Глобального індексу інновацій, Україна посіла найвище протягом досліджуваного періоду 43 місце в рейтингу серед 126 країн. При цьому сильними сторонами

України були результати знань і технологій; людський капітал і дослідження, а слабкими – установи та інфраструктура. В 2019 р. за Індексом «Інституції» позиція України дещо підвищилася – 96-те місце проти 107-го в 2018 р. Однак, за рівнем розвитку інфраструктури, Україна в 2019 р. порівняно з 2018 р. втратила 8 позицій і посіла 97-ме рейтингове місце. З 2018 по 2021 р. ситуація суттєво погіршилася. В 2021 р. знизилася рейтингова позиція держави, за Глобальним індексом інновацій, а за показником результатів знань і технологій Україна досягнула мінімуму за 2017–2021 рр. Така тенденція свідчить про необхідність активізації інноваційної діяльності загалом, зокрема показника результатів знань і технологій. Відповідно фінансування інноваційної діяльності держави має відбуватися з позиції неперервності відтворювальних процесів, що реалізуються за наявності достатнього обсягу фінансових ресурсів шляхом виокремлення механізму фінансування, планування, бюджетування та балансування грошових потоків.

Таблиця 1

Динаміка складових Глобального індексу інновацій у 2017–2021 рр.

Складові Глобального індексу інновацій	2017 р., місце (128 країн)	2018 р., місце (126 країн)	2019 р., місце (129 країн)	2020 р., місце (131 країна)	2021 р., місце (132 країни)
Глобальний індекс інновацій:	50	43	47	45	49
креативність	49	45	42	44	48
знання й результати наукових досліджень	32	27	28	25	33
бізнес-досвід	51	46	47	54	53
ринкові показники	81	89	90	99	88
інфраструктура	90	89	97	94	94
людський капітал і дослідження	41	43	51	39	44
інституції	101	107	96	93	91

Джерело: [11]

«Негативний вплив на зменшення результативності інноваційної діяльності спричинили скорочення витрат на дослідження і розробки, як наслідок, зменшення привабливості дослідницької системи для молодих науковців, низька концентрація дослідників, недостатній рівень розвитку інноваційної інфраструктури, обмеженість інструментів інституційної та фінансової підтримки інноваторів, недостатній захист прав інтелектуальної власності, відповідно низькі патентна активність та інтелектуальні активи, погіршення спроможності експортувати товари з високою доданою вартістю» [5].

У процесі формування інноваційний продукт завжди є відповідним товаром, що має вартість і ціну. Саме тому важливим показником оцінювання ефективності інноваційної діяльності держави є обсяг інноваційних витрат. Так, значний обсяг інноваційних витрат спостерігався у 2016 рр. (23229,5 млн грн), що на 58,2% більше порівняно із значенням цього показника в 2015 р. (13813,7 млн грн). При цьому 2017 р. характеризується суттєвим зменшенням інноваційних витрат до рівня 9117,5 млн грн. Проте в 2018–2020 рр. відбувається помірне зростання витрат на інновації, але їхній рівень нижчий порівняно з 2016 р. (рис. 1).

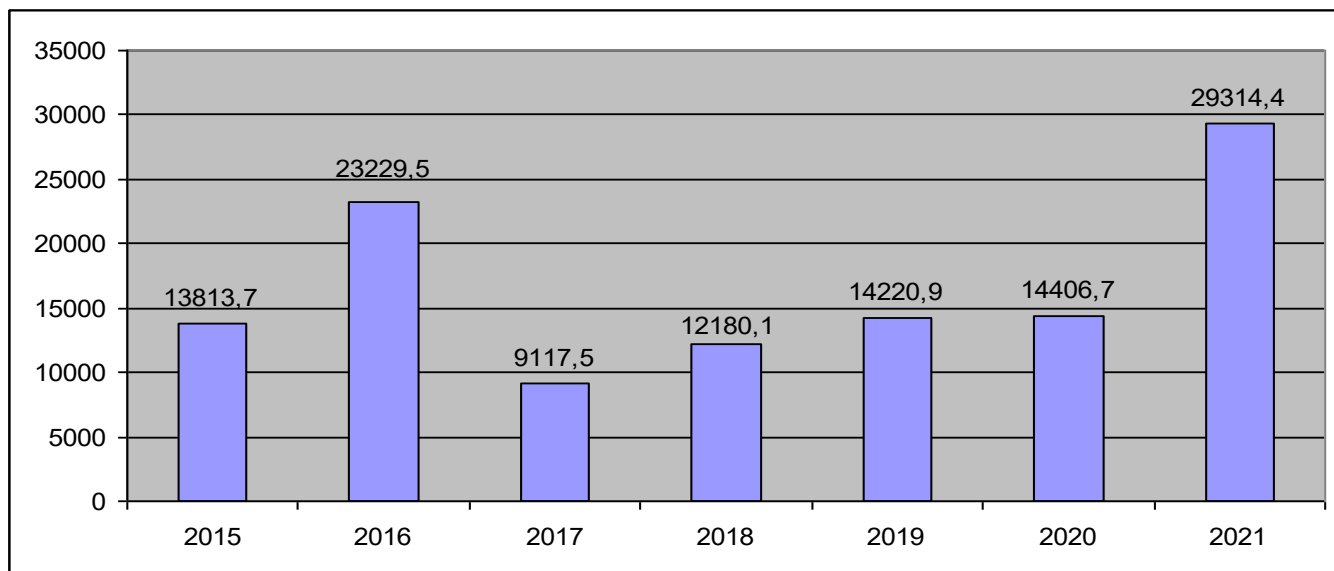

Рис. 1. Витрати на інноваційну діяльність в Україні в 2015–2021 рр.

Джерело: [7]

Протягом 2017–2021 рр. в Україні суттєво змінювалися витрати на фундаментальні наукові дослідження (рис. 2). Так, у 2021 р. на фундаментальні наукові дослідження спрямовувались кошти 9 головних розпорядників за 12-ма бюджетними програмами. Обсяг фінансування на вказані цілі становив 5768,61 млн грн, що на 25% більше порівняно з аналогічним періодом попереднього року та 73% порівняно з 2017 р. При цьому у загальному обсязі фінансування науково-технічних (експериментальних) розробок на основі загального фонду частка фінансування фундаментальних наукових досліджень становила 79,5%. Цей показник зростає упродовж досліджуваного періоду. Нарощувався також обсяг фінансування наукових досліджень на основі коштів спеціального фонду з 521,27 млн грн у 2017 р. до 4056,1 млн грн у 2019 р., а в 2021 р. значення цього показника зросло на 43% порівняно з аналогічним періодом попереднього року.

Частка НДР у загальному обсязі витрат на інновації промисловими підприємствами досягнула максимального значення в 2018 р. і становила 26,3%, що свідчить про недостатній рівень генерування та використання знань у реалізації інноваційних проєктів. У 2019 р. частка НДР у загальному обсязі витрат на інновації промисловими підприємствами становила 20,5%, а в 2020 р. – 24,2%, що відображає їхній незначний рівень [6].

Протягом 2021 р. інноваційно активними підприємствами було придбано машин, обладнання та програмного забезпечення на суму 894,50 млн грн, витрати на навчання та підготовку персоналу для інноваційної діяльності становили 106,0 млн грн, на створення і розвиток інноваційної інфраструктури – 748,00 млн грн, на маркетинг, рекламу – 10,50 млн грн, на інші види діяльності, пов'язані зі створенням та впровадженням інновацій, – 27525,4 млн грн, або 96,9% за всіма профінансованими середньостроковими пріоритетами [8].

У 2018–2020 рр. відбувається помірне зростання витрат на реалізацію інноваційних проєктів, але їхній рівень значно нижчий порівняно з 2016 р. З метою активізації інноваційної діяльності доцільно враховувати, що інновації реалізуються у вигляді інноваційних проєктів, які передбачають нові підходи до їхнього управління. Проте інноваційні проєкти мають базуватися на активному генеруванні та використанні знань. З огляду на це підприємствам для покращення показників інноваційної діяльності, підвищення конкурентоспроможності необхідно оптимально поєднувати управління знаннями та проєктами.

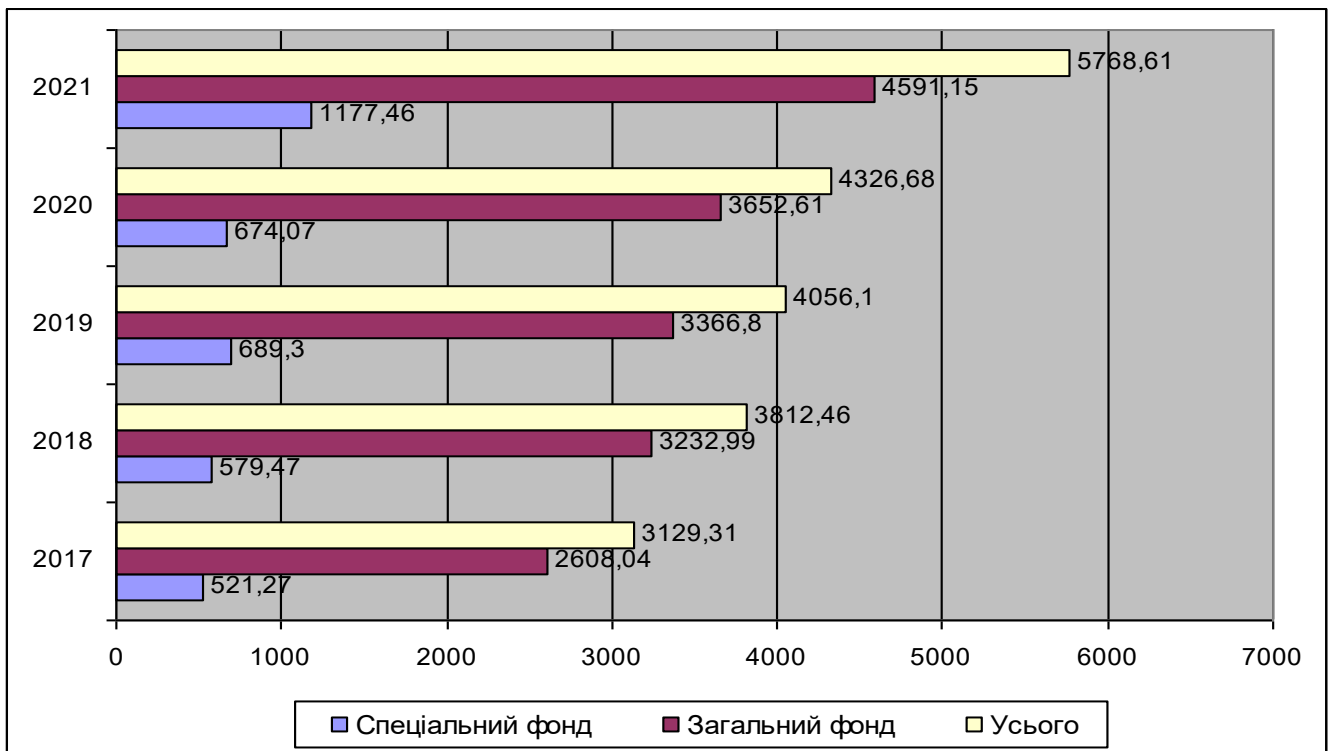

Рис. 2. Динаміка фінансування фундаментальних наукових досліджень за загальним та спеціальним фондами в 2017–2021 рр.

Джерело: [7]

У сучасних умовах інноваційний розвиток держави характеризується суттєвим зменшенням витрат на розробки та дослідження за різними видами економічної діяльності, що у структурі інноваційних витрат є наслідком військового конфлікту в Україні. Проте Європейська комісія розпочала акцію у розмірі 20 млн євро на підтримку українського інноваційного товариства. В 2022 р. Європейська інноваційна рада збільшила обсяги підтримки інноваційних високотехнологічних стартапів від 200 до 60000. Крім того, така нефінансова підтримка у вигляді бізнес-консультацій і посередництва допомагає новаторам знаходити нові виходи на світові ринки та дає можливість користуватися європейськими інструментами фінансування [10].

Фінансове забезпечення інноваційної сфери є важливим аспектом структурування секторів економіки. Відповідно простежується взаємозв'язок фінансових можливостей установ відповідного сектору з джерелами фінансування та їхнім відомчим підпорядкуванням. «Чим більший обсяг державних коштів одержує структура, тим більше державні інститути зацікавлені в обмеженні його розміру, мають важіль впливу на установу та бажають управляти її діяльністю. Співвідношення обсягів коштів з різних джерел, серед яких основними є державний та місцеві бюджети, кошти вітчизняних й іноземних інвесторів, власні кошти організацій, визначає адміністративний статус установи та її ринкову поведінку» [2].

Підсумки аналізу джерел фінансування інноваційної діяльності свідчать про те, що у 2020 р. основним джерелом фінансування були власні кошти підприємств, обсяг яких становив 12297,9 млн грн, що на 1129,1 млн грн менше порівняно з аналогічним періодом у 2017 р. (табл. 2). Зменшилася також їхня частка в загальному обсязі фінансування з 97,2% у 2017 р. до 87,7% та 85,4% у 2019–2020 рр. Відповідно зазначений показник мав стійку тенденцію до зменшення.

При цьому в 2019 р. загальний обсяг бюджетного фінансування 6 підприємств становив 556,5 млн грн (3,9%); 3 підприємства отримали кошти від іноземних інвесторів на суму 42,5 млн грн (0,3%); обсяг фінансування з інших джерел досягнув 111,6 млн грн (0,8%). Разом з тим, сукупні державні джерела фінансування в 2020 р. забезпечили лише 2,2% від загального обсягу видатків на інновації промислових підприємств. Частка загальних інвестиційних ресурсів резидентів і нерезидентів становила 1,2%, що на 0,3% менше в загальному обсязі фінансування порівняно з 2017 р. Протягом досліджуваного періоду суттєво зросли обсяги фінансування інноваційної діяльності

на основі кредитних ресурсів із 0,8% у 2017 р. до 3,9% і 6% у 2018–2019 рр. та досягли максимального значення 9,6% у 2020 р.

Таблиця 2

Динаміка джерел фінансування інноваційної діяльності в Україні в 2017–2020 рр.

Показники / роки	2017		2018		2019		2020	
	млн грн	у % до загального обсягу	млн грн	у % до загального обсягу	млн грн	у % до загального обсягу	млн грн	у % до загального обсягу
Власні кошти підприємств	13427	97,2	10742	88,2	12474,9	87,7	12297,9	85,4
Кошти державного бюджету	55,1	0,4	639,1	5,2	556,5	3,9	279,5	1,9
Кошти місцевих бюджетів	38,4	0,3	13,4	0,1	109,9	0,8	51,1	0,3
Кошти інвесторів-резидентів	74,3	0,5	109,7	0,9	72,3	0,5	45,3	0,3
Кошти інвесторів-нерезидентів	58,6	0,4	107,0	0,9	42,5	0,3	125,3	0,9
Кредитні ресурси	113,7	0,8	473,9	3,9	853,2	6,0	1377,2	9,6
Кошти інших джерел	46,6	0,4	95,0	0,8	111,6	0,8	230,6	1,6

Джерело: [7].

У сучасних умовах джерелом власних ресурсів суб'єктів господарювання, спрямованих на здійснення інноваційної діяльності, є реінвестування прибутку. За таких умов економічний стан вітчизняної промисловості призводить до перманентної збитковості великої кількості підприємств, а суб'єкти господарювання, які утримують власні конкурентні позиції на ринку, з обережністю ставляться до ризикових фінансових вкладень, враховуючи те, що інноваційній діяльності завжди властивий великий рівень невизначеності.

На думку І. Круп'як, «...оцінка фінансового стану інноваційної діяльності України дозволяє виділити фактори, які перешкоджають впровадженню підприємствами інновацій, зокрема: недостатня фінансова підтримка держави; недостатній обсяг власних коштів промислових підприємств; відсутність попиту на інноваційну продукцію; несприйнятливність підприємств до нововведень; великі витрати на нововведення; складність у налагодженні кооперації з іншими підприємствами й науковими організаціями; відсутність коштів у замовників; недостатня інформація про ринок збуту, нові технології; тривалий термін окупності інновацій; високий рівень економічного ризику; відсутність кваліфікованого персоналу» [4]. Саме тому ефективне фінансування інноваційної діяльності суб'єктів господарювання доцільно здійснювати на основі звільнення певної частини фінансових ресурсів за запровадження на державному рівні особливих режимів обліково-амортизаційної та податкової політики. Важливе значення має також залучення зовнішніх інвесторів для фінансування інноваційних проєктів, участь у міжнародних проєктах, у рамках яких здійснюватиметься підтримка інноваційних розробок підприємств.

Ефективне формування фінансових ресурсів за окремими джерелами є найважливішою умовою належного функціонування підприємств. При цьому раціональна структура сформованих

джерел фінансових ресурсів дозволяє знизити рівень ризиків у майбутній діяльності організації та запобігти загрозі банкрутства. Можливість формування фінансових ресурсів визначається структурою капіталу, а обсяги і джерела формування фінансових ресурсів – вартістю їхнього залучення.

Проведений аналіз підтверджує наявність негативних тенденцій у структурі та умовах фінансування інноваційної діяльності. Нині в Україні інновації не відіграють важливої ролі у подоланні економічної кризи, підвищенні конкурентоспроможності, визначеної у державних програмах з переходу на інноваційний шлях розвитку економіки. При цьому позитивні тенденції, що спостерігалися протягом кількох років, були переважно тимчасового характеру і змінювалися протилежними зрушеннями в економіці. Така тенденція характеризує інноваційні процеси в державі як нестійкі та позбавлені чітких довгострокових стимулів для інноваційної діяльності.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Таким чином, для забезпечення інноваційного розвитку держави необхідно здійснити комплекс таких заходів: використання різних форм державної фінансової підтримки; стимулювання інвестування інноваційної сфери; збільшення фінансування пріоритетних напрямів науки та інновацій; збалансування обсягів витрат на наукові розробки, прикладні та фундаментальні дослідження; налагодження взаємодії державного і підприємницького секторів щодо комерціалізації інновацій; розширення міждержавної співпраці в галузі наукових розробок й інноваційної діяльності. При цьому фінансування інноваційної діяльності доцільно здійснювати з позиції неперервності відтворювальних процесів, що реалізуються за наявності достатнього обсягу фінансових ресурсів шляхом виокремлення механізму фінансування, планування, бюджетування та балансування грошових потоків.

Література

1. Ажаман І. А., Сливка Д. О. Тенденції стану фінансування інноваційної діяльності в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 23. С. 20-23. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/23_2019/6.pdf
2. Діба О.М. Інноваційний розвиток підприємств в умовах глобалізації. *Стратегія економічного розвитку України*. 2018. № 42. С. 111-118.
3. Ковпака А. Інноваційний розвиток країни як рушійний чинник підвищення національної конкурентоспроможності. *Економіка. Управління. Інновації*. Серія: Економічні науки. 2021. Вип. 1. URL: <http://eu1.zu.edu.ua/article/view/234658/238776>
4. Круп'як І. Й., Круп'як Л.Б. Проблеми та стратегічні напрями інноваційного розвитку економіки. *Інноваційна економіка*. 2012. № 12. С. 31-35.
5. Левицька І.В. Інноваційна діяльність промислових підприємств: сучасний стан та напрями підвищення. *Біоекономіка і аграрний бізнес*. 2020. № 2(11). URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy/article/view/14787/13085>
6. Наукова та інноваційна діяльність України за 2020 рік: стат. зб. *Державна служба статистики України*. Київ, 2021. 242 с. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/10/zb_Nauka_2020.pdf
7. Офіційний сайт Державної служби статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
8. Писаренко Т.В., Куранда Т.К. Наукова та науково-технічна діяльність в Україні у 2021 році: науково-аналітична доповідь. К.: УкрІНТЕІ, 2022. 93 с.
9. Підоричева І. Ю. Інноваційна екосистема в сучасних економічних дослідженнях. *Економіка промисловості*. 2020. № 2 (90). С. 54-92.
10. EU sets up €20 million support for Ukrainian start-ups through European Innovation Council. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/uk/IP_22_3533
11. Global Innovation Index 2021. URL: https://www.wipo.int/global_innovation_index/2021

References

1. Azhaman I. A., Slyvka D. O. (2019). Tendentsii stanu finansuvannia innovatsiinoi diialnosti v Ukraini [Trends in the financing of innovation activities in Ukraine]. *Investments: practice and experience*. no. 23. pp. 20-23. [in Ukrainian].

2. Dyba O.M. (2018). Innovatsiyni rozvytok pidpriumstv v umovakh hlobalizatsii [Innovative development of enterprises in the context of globalization]. Strategy of economic development of Ukraine. no. 42. pp. 111-118. [in Ukrainian].

3. Kovpaka A. (2021) Innovatsiyniy rozvytok krainy iak rushijnyy chynnyk pidvyschennia natsional'noi konkurentospromozhnosti [Innovative development of the country as a determining factor of increasing national competitiveness]. Economy. Management. Innovation. Economic sciences series, vol. 1. Available at: <http://eui.zu.edu.ua/article/view/234658/238776> [in Ukrainian].

4. Krupiak I. Y. , Krupiak L. B. (2012). Problemy ta stratehichni napriamy innovatsiinoho rozvytku ekonomiky [Problems and strategic directions of innovative economic development.]. Innovative economy. no. 12. pp. 31-35. [in Ukrainian].

5. Levytska I. V. (2020). Innovatsiina diialnist promyslovykh pidpriumstv: suchasnyi stan ta napriamy pidvyshchennia [Innovative activity of industrial enterprises: current state and directions of improvement]. Bioeconomy and agrarian business. no. 2(11). Available at: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy/article/view/14787/13085> [in Ukrainian].

6. Naukova ta innovatsiina diialnist Ukrainy za 2020 rik [Scientific and innovative activity of Ukraine in 2020]. State Statistics Service of Ukraine. Kyiv. [in Ukrainian].

7. Ofitsiyni sait Derzhavnoi sluzhby statystyky. [The official site of of the State Statistics Service]/ Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].

8. Pysarenko T.V., Kuranda T.K. (2022). Naukova ta naukovo-tekhnichna diialnist v Ukraini u 2021 rotsi: naukovo-analitychna dopovid [Scientific and scientific-technical activity in Ukraine in 2021]. Kyiv: UkrINTEI. [in Ukrainian].

9. Pidorycheva I. Yu. (2020). Innovatsiina ekosystema v suchasnykh ekonomichnykh doslidzhenniakh. Innovation ecosystem in modern economic research. Economics of industry. [Innovation ecosystem in modern economic research]. Economics of industry. in Ukrainian. no. 2(90). pp. 54-92. [in Ukrainian].

10. EU sets up €20 million support for Ukrainian start-ups through European Innovation Council (2022). Available at: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/uk/IP_22_3533

11. Global Innovation Index (2021). Available at: https://www.wipo.int/global_innovation_index/2021 [in English].

Статтю отримано 27 жовтня 2022 року

Article received October 27, 2022